

Dr. Pfrimer v Mariboru

Naš urednik pri vodji heimvehrovskega puča

Dr. Pfrimer, vrhovni poveljnik Heimwehra, ki je po ponesrečenem puču pobegnil. Desno od njega vojda štaba Rauter in knez Starhemberg, ki sta bila oba aretirana.

Maribor, 15. sept.

V ponedeljek je prispel nenadoma v Maribor vodja avstrijskega puča dr. Walter Pfrimer s svojo ženo Irmo in hčerko Uto. Našo mejo je prekoračil pri Radgoni z rednim potnim listom ter nadaljeval vožnjo v Maribor z vlakom. Dr. Pfrimer se je nastanil v hotelu »Merano«, dočim stanujeta žena in hčerka pri tukajšnjem vinskem trgovcu Juliju Pfrimerju, ki je bratranec vodje avstrijskega puča. Istega dne so prispeli v Maribor še sin dr. Pfrimerja, 22letni Walter, ter brata Siegfried in Irnberg Pruger, ki sta ves čas aktivno sodelovala pri puču. Mladi Walter je vodil namreč skupno s Siegfriedom Prugerjem v Leobnu tiskarno Heimwehra, Irnberg pa je bil nasavljeneec iste. Preko meje so prišli z rednimi potnimi listi, le našega vizuma niso imeli. V Mariboru se nahajajo pod nadzorstvom obmejne policije, lahko pa se sprehajajo po mestu.

Vaš dopisnik se je v torek oglašil pri dr. Pfrimerju, ki ga pa ni bilo doma. Končno se mu je vendarle posrečilo priti do njega. Dr. Pfrimer je popolnoma potrjen in živčno uničen. Pri razgovoru je prošil, naj mu stavijo vsa vprašanja, ki mu jih hočejo, vendar pa naj ga ne izprašujejo ničesar o puču, ker tega ne bi prenesel.

Ko je prišel Vaš dopisnik v sobo, kjer se je nahajal dr. Pfrimer, je njegov sin zakričal: »Zurnalisti so tu!« Dr. Pfrimer je dejal: »Pustite me na miru! Samo to vam morem povedati, da je vsega kriva izdaja!« Pač pa je dal njegov sin Walter vašemu dopisniku dragoceno pojasnilo: »Puč bi brez dvoma uspel, če bi ne bilo celo gi-

banje izdano. Na drugi strani je vojaški izvedenec Heimwehra, baron Prank, čisto odpovedal. Imeli smo samo na Štajerskem 10.000 ljudi. Zasedli smo Semmering in vso progo do Grada. Naš načrt je bil najprej koncentričen napad na Gradec. Tukaj bi imeli lahko stališče, ker smo imeli na svoji strani simpatije prebivalstva in tudi policije. Garnizija šteje samo 2000 vojakov, med katerimi smo uživali velike simpatije in kjer smo imeli veliko zaupnikov, ki so že dalj časa pripravljali med vojaštvom teren za sodelovanje. S Tirolsko nismo imeli sporazuma, ker je razdalja velika, vsled česar tudi ne bi imelo smisla, pač pa s Solnograško in Gornjo Avstrijo. Vendar pa nismo Solnograško povsem mobilizirali, ker smo tukaj računali z rezervo, in ravno tako glede Gornje Avstrije. Prvi cilj je bil, zasesti vse omenjene dežele ter se polastiti tukaj oblasti, nato smo pa po zavzetju teh dežel hoteli izvršiti koncentričen pohod na Dunaj ter ga zavzeti s čim manjšim prelivanjem krvi. Če bi bilo potrebno, bi zavzeli Dunaj tudi z izstradanjem, ker smo računali s precejšnjim odporom prebivalstva in pa tudi garnizije. Vsa akcija je po mojem mnenju zastala le vsled tega, ker je vojaško vodstvo Heimwehra na Štajerskem popolnoma odpovedalo in pa, ker je bilo bržčas izdano, kajti drugače si gotovih okoliščin o poteku akcije ni mogoče razložiti. Vojaško vodstvo je bilo v rokah barona Pranka, ki je imel z vojaštvom svoje slike in s katerim naj bi prišlo do sodelovanja v odločilnem momentu. Radi izdaje in neobvladani položaja pa stvar ni uspela in radi tega tudi ni prišlo do sodelovanja z armado.

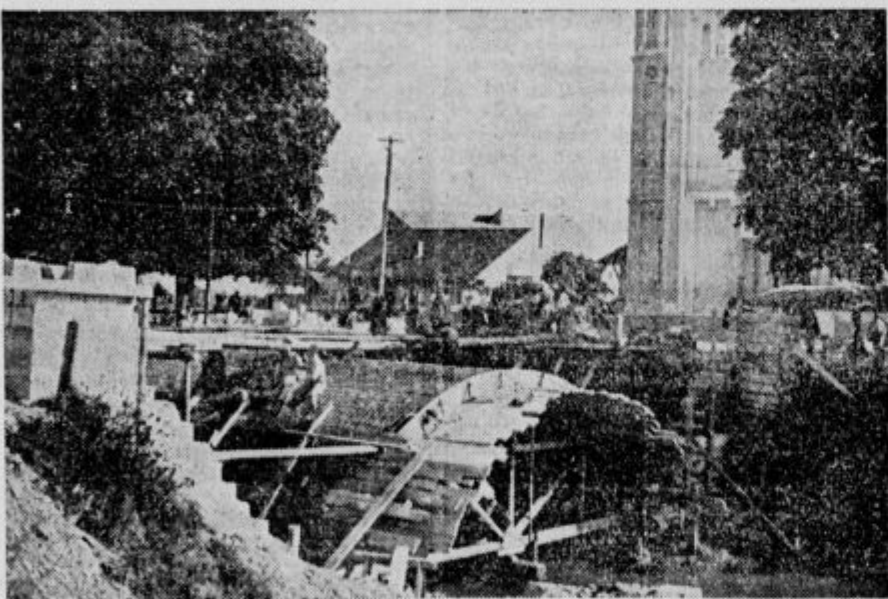
Regulacija Gradaščice

Ljubljana, 16. septembra.

Vse letošnje poletje je z drugimi regulacijskimi deli na Ljubljani napredovala tudi regulacija Gradaščice, ki je bila po zgradbi novega mostu v podaljšku Groharjeve ceste že nujno potrebna. Ze na pomlad so ob dograjenem mostu preložili strugo Gradaščice tako, da je začela teči pod mostom. Cez poletje so regulirali vso ostalo strugo, vendar zgleda, da bo ta regulacija predstavljala na žalost polovičarsko erštev regulacije Gradaščice. Je sicer res, da bo z regulacijskimi deli, ki obstojajo v gornjem toku Gradaščice iz graditve poševnega zidu iz malo oddaljenega kamnenja dobila Gradaščica strugo, katere ne bo

po preteku par let. Regulacija struge se bo zavlekla še v pozno jesen, dasi je v spodnjem delu toka že skoro dovršena.

Novi trnovski most, ki bo stal v smeri Emonska cesta—trnovska cerkev, napreduje še dosti hitro. Sedanja dela obstoje v betoniranju železobetonskega nosilnega loka, ki bo nosil ves most. V primeri s starim lesenim mostom, bo imel novi most vse drugačne dimenzije. Stal bo nad regulirano strugo Gradaščice in železobetonski lok bo imel isto odprtino kakor jo ima regulirana struga Gradaščice, t. j. 10 m. V višini cestišča bo most dolg 24 m, njegova širina pa bo znašala 17 m, od te bosta odpadla na hodnike za pešce po 4 m ši-

mogla niti najmanj spremeniti, vendar je škoda, da se pri tej regulaciji niso zadostno skrajšali nerodni ovinki, ki jih tvori Gradaščica. Če upoštevamo, da bodo regulacijska dela Gradaščice glele na trdnost in masivnost sedanjih gradb zahtevala visoke gradbene stroške, je v resnici škoda, da se pri načrtu ni postopalo bolj dosledno in se ni regulirala Gradaščica tako, da bi tekla v kar najbolj ravni črti v Ljubljani. Sicer bi gotovo tak regulacija stala še nekaj več, vendar bi prepričala jezo in nejevoljo, ki jo bo sedanja regulacija radi svoje nedosledno izpeljane smeri povzročila

roka pasova na vsaki strani. Na koncu mosta bodo kot zaključek stali na vsaki strani 4 m visoke štiristrane piramide, ki bodo stale na kockastih podstavkih. Ograja bo zelo okusna in arhitektonsko posrečena. Na ograji bo na sredi mosta stal na zapadni strani kip sv. Janeza Nepomuka, na vzhodni strani pa lepa vaza. Nekoliko nižje bodo zgradili mesto stare lesene brvi novo železobetonsko brv, za katero ravno sedaj betonirajo temelje. Če bo šlo vse po sreči in če ne bo nagajalo vreme, bo novi most še letos končan in izročen prometu.

nas v poštev gornjebaško blago, ki stane danes franco nakladalna postaja 370—390. Če pristejemo torej še prevozne stroške, ki znašajo najmanj 35 do 40 par (40 par iz Banata), stane v Ljubljani pšenična moka 0 g najmanj 4.10 Din in več. Potemtakem je pekem nemogoče prodajati bel kruh iz 0 g moke po 4 Din za kg. Treba bi bilo vsakega, da se to pojasni, ker so perturbacije neizogibne. Poleg tega apeliramo še na Priv. Izvozno družbo, da stavi interesom pravčasno na razpolago dovolj plomb in potrebnih tiskovin, da ne bo prišlo do zastoja v trgovini in s tem do zvišanja cen, katerih konzum ne bo mogel prenesti.

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon Rodenstock Voigtlander Welta, Certo itd. ima vedno v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Zahtevajte cenik! —

En dan iz življenja Špelice

1. Jutranja toaleta

Brez skrbi in vedra vsa iz postelje se kar ne gane, ob sedmih še le Špelica vesela, urnih nog ti vstane. „Veliko pranje“ njej nič ni mar, kar drugim živcem je na kvar.

Ta doba je že davno minula, ko je zadajalo veliko pranje gospodinji toliko preglavic. Danes razun gospodinje nihče ne ve v hiši, da je danes dan velikega pranja. A tudi gospodinji se nič ne mudi in vslane še le ob običajni uri — seveda samo ondi — kjer se uporablja za pranje poznano in izvirno

ALBUS MILO

Šah. mojstri igrajo danes v Ljubljani

Zgoraj: Spielmann, Colle, Tartakower, Astaloš, Pire, Stoltz, Flohr, Kashdan, Kostić — spodaj: Maroczy, Njemcovič, Aljechin, Bogoljubov, Vidmar.

Na Jezerskem mesari medved

Jezersko, 16. septembra.

Ze tretje leto se klati po jezerskih gozdovih kakor tudi po gozdovih okoliških vasi v Kokri, Kortah, Belu in Solčavi močan in krvoločan medved. Medved dela v vseh omenjenih vaseh občutno škodo, ker pokonča vsako leto precejšnje število ovac in tudi nekaj goved (leta 1930 okrog 50 ovac). Letos spomladi je raztrgal na Jezerskem zopet 10 ovac, a nato se je tekom poletja klatil po obširnih gozdovih v Kortah, kjer si je tudi privoščil lepo število drobnice.

Postalo pa je medvedu v Kortah že gotovo preveč enolično in se je napotil pred enim tednom zopet v jezerske gozdove. Čeprav si je tu takoj privoščil zopet več ovac, mu gotovo te niso zadostovale in je koncem preteklega tedna ugonobil tudi dve dvoletni govedi. Obe govedi sta postali

njegovi žrtvi v isti noči in je obema izsesal samo kri. V sledečih nočeh je bodil kosmatinec nad mehko, mlado meso in je v treh večerih enega izmed govedi popolnoma do kosti ogolodal.

Jezerski lovci kakor tudi lovci sosednjih vasi so priredili na medveda že več lovov, pa nikoli jim sreča ni bila toliko naklonjena, da bi kosmatince dali zasuženo plačilo — jeklenko v glavo. Prej ali slej bo pa gotovo tudi to »dobrote« prejel.

K tej stvari je vredno še pripomniti, da so nekateri meščani protu ustrelitvi tega medveda in so mnenja, da ga je treba ščititi kot redkost naših gozdov. Ako bi bilo pa tem gospodom znano, da je medved napravil tekom treh let, odkar se klati po teh gozdovih, že na tisoče škode in ako bi se zvišili v položaj prizadetih kmetov, bi brezdvomno izgubil medved tudi te svoje zagovornike.

Divjanje voda v slovenjgraškem okraju

Slovenjgradec, 14. sept.

Po sobotnem silnem, skoro celodnevem nallivu je nastala velika povodenj, posebno ob potoku Suhodolnici. Nekateri pripovedujejo, da že 30 let ne pomnijo take povodnji. Svoj višek je dosegla povodenj okrog 9. ponoči. Od Suhodola proti Podgorju je voda raztrgala več manjših jezev in odnesla več mostov. Voda je vdirla v lezev in kleti. Nekateri so morali živino izgnati iz hlevov. Od žag je voda nosila cele plohe, katere so posestniki žag po noči pri luči lovili po vodi. Pri tovarni Kos v Trobljah so bili delavci zaposleni do 10. ponoči in so do kolen brodili po vodi in lovili les, ki ga je voda odnašala od žage. Pri Sv. Janžu pri Dravogradu je voda raztrgala regulacijsko napravo Mislince. Ceste so mnogo trpele, posebno v Suhodolu. Okr. cestni odbor se je v nedeljo popoldne sestal k seji, kjer je ugotovil povzročeno škodo. Hudo so prizadeli tudi posestniki, ki imajo zemljo ob potoku, ker jim je voda razruvala sadeže, posebno krompir in koruzo, aido itd. Ob potu proti Staremu trgu so v novih hišah imeli polne kleti vode ter so večeraj popoldne črpali vodo iz kleti z motorno brizgalno.

Tri nasreče

Včeraj dopoldne se je pripetila na Grosupljem večja železniška nesreča. 45letni vlakovodja Anton Tomec iz Ljubljane, Kamniška ulica 4, je padel med odbijanje vlaka, ki so mu zmečkali desno roko in trebuh. Težko ranjenega Tomca so prepeljali v ljubljansko bolnišnico. — 26letni Ivan Sepetavec, bljučavničar z Viča 6, je delal v kamnolomu v Podutiku. Med delom mu je propeler motorja odtrgal dva prsta na desni roki. — Opol-

dne je tramvaj podrl na tla delavčeva žena Anc Černoga z Izanske ceste 59. Žena je še pritavala do Čopove ulice, kjer pa se je zaradi poškodb zgrudila. Poklican je bil reševalni avto, ki jo je prepeljal v bolnišnico.

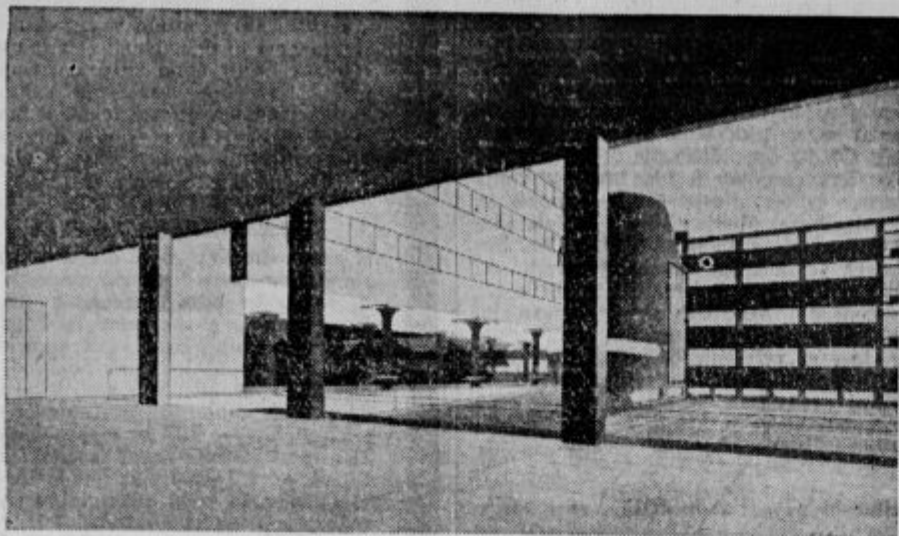
Angleški literati v Ljubljani

Znano je, da so si mladi angleški in pa slovenski literati v precej ozkih stikih med seboj ter da si med seboj dopisujejo. Te prijateljske vezi se bodo sedaj še poglobile z obiskom treh mladih angleških literatov, članov mladega PEN kluba v Londonu, ljubljanskemu PEN klubu mladih. V petek z jutranjim brzovlakom ob 7 pridejo v Ljubljano gg. Alex. J. Henderson, Allan N. Taylor in William E. Warman. Alex. J. Henderson je rojen l. 1910, dovršil je University College v Londonu ter je sedaj urednik pri Reuterjevi agenciji. Sodeluje pri raznih angleških listih. Izdal je zbirko črtic »Curtain & Epilogue« in je član mladega PEN kluba. Allan N. Taylor je predsednik mladega PEN kluba. Rojen je l. 1904, dovršil je Weybridge Park College. Sedaj je urednik pri General Federation of Trade Unions. Sodeluje pri raznih angleških listih. Objavil je več člankov z naslovom »Comparative Religion History« v reviji »Occult Review«. Objavil je zbirko črtic pod naslovom »A Shadow Passes«. William Warman je tajnik mladega PEN kluba. Rojen je l. 1904 ter je dovršil višjo Solo Director City Company. Sodeluje pri raznih listih, bavi se z esejistiko in tudi s politiko. Sedaj piše roman »Horizons«, ki je skoraj dokončan. Ljubljanski mladi Penovci bodo svoje angleške tovariše primerno sprejeli, zvečer pa jim prirede prijateljsko večerjo. Pozneje jih povedejo tudi v nekatere zanimivejše kraje Slovenije, zlasti na Štajersko.

Neurejene cene kruhu

Z ministrsko naredbo iz preteklega tedna je bila za vso državo odredjena cena kruhu (belega) na 4.— Din. Ze takrat smo opozarjali, da je nemogoče enotno urediti cene kruha za vso državo, ker je naravno pri nas pšenica dražja kot v Vojvodini radi prevoznih stroškov, ki prihajajo tu v poštev. Razumljivo bi nam bilo, da so enotna cene kruha v celi državi le tedaj, če se špenica prodaja povsod po enaki ceni. To pa iz zakona o prodaji pšenice v tuzemstvu ni razvidno in tako je enotna ureditev zaenkrat praktično nemogoča. Ljubljanski peki, pa tudi mariborski so zelo prizadeti, ker je že sedaj cena kruha nižja kakor cena moke. Poleg tega je treba še vpoštevati, da se pri nas peče beli kruh iz finejše moke kot v žitnorodnih krajih države, tudi kakovost črnega kruha je pri nas drugačna kot v Vojvodini. Zato je danes pekomi pri uporabi sedanje kakovosti moke za peko peku kruha nemogoča. Kajti glasom notacij novosadske borze znaša cena moke 355—375, toda to je le sremsko, slavonsko in baranjsko blago, dočim pride za

JUGOSLOVANSKI DOM V PRAGI

Nikolaj Dobrovič: Dvorišče Jugoslovanskega doma v Pragi

Praga, 14. septembra.

Te dni pričnejo graditi tu krasno palačo Jugoslovanski dom. Imel sem priliko, da sem podrobneje pregledal vse projekte te uprav impozantne palače, katere je izvršil arh. Nikola Dobrovič. Mladi arhitekt je brezdvomno eden najtalentiranejših mladih jugoslovanskih arhitektov. Dobro se je zavedal velike in obenem tudi častne naloge, ki mu je bila dana z elaboratom tega velikega Jugoslovanskega koleja. Ta palača se bo gradila v neposredni bližini historičnega dela Hradčanov in treba je bilo dobro preštudirati z vseh vidikov to zgradbo, kakor iz tehničnega tako iz estetskega stališča, da odgovarja absolutni harmoniji teh starih spomenikov. Zgradba je sestavni del celega niza tronadstropnih zgradb, katere skupno zapirajo en blok.

Nikolaj Dobrovič

Pri načrtih je mladi arhitekt posebno pazil za igre in druge važne prostore, kateri so prevažni za društveno življenje naših študentov. Tudi vsi notranji arhitektonski deli so naravnost ženjalno zamišljeni, tako da bo imel v tem domu vsak študent vse, kar zahteva sodobna vzgoja in higijena; temeljito je premišljen vsak najmanjši del. Prostora je za 180 študentov in 20 študentk. Poleg prostorov za stanovanje so tam dvorane za predavanje, čitalnice in knjižnica, dvorana za zborovanja odbora češkoslov.-jugoslov. lige itd.; tehnične naprave za centralno kurjavo, zračenje, mrzla in topla voda, kopališča s kadi in prhami, pralnica s stroji itd. So tu terase za solnčenje, igrišča, vrti itd.

Lastnik tega doma je Češkoslov.-jugoslovanska liga. Glavni organizator in iniciator za zgradbo tega doma je velik naš prijatelj sociolog ministrski svetnik dr. Petr Zenda. Jugoslovanski dom bo stal na 25.000 m² prostoru in proračun znaša čez 6.000.000 Kč. Vsi projekti so že sprejeti in se prične z gradnjo še to jesen.

Arh. ing. Nikolaj Dobrovič je star 35 let, rodом iz Baranje. Visoko šolo je pričel v Budimpešti, potem v Parizu in jo sklenil na praški tehniki l. 1923. Od l. 1920 pa živi stalno v Pragi. Prepotoval je ves Balkan in vso srednjo Evropo. Do 1928 leta je bil kot šef arhitekt pri eni največjih firm v Pragi in kot tak je sodeloval na projektih Masarykovih domov v Krčih in Pragi in vodil gradnjo 25 palač. A od 1928 dela samostojno v ličnem ateljeju v Dejvicah. Napravil je v tej dobi več projektov za razne vile, ki stoje v bližnji praški periferiji in adaptiral Angleški zavod. Odsel je prvo nagrado na mednarodnem konkurzu za Bačvice v Splitu, Terezijško teraso v Belgradu, bolnišnico v Splitu itd.

Pri srebanju črne kave v letenski kavarni mi je povedal par misli o njegovem nazoru gledanja na sodobno arhitekturo iz Prage. Torej naj par misli, ki bodo brezdvomno tudi našo širšo javnost zanimala, tu povem — pripovedoval mi je takole nekako:

Praga je kakor v minulosti tako v sedanjosti delovala intenzivno in z vsemi silami na polju arhitekture. O starih arhitektonskih spomenikih ni potrebno govoriti, ker ti so že dovolj obdelani v knjigah raznih estotov. Že predvojni češki arhitekti so bili na visokem nivoju, zato, ker so bili v tesni zvezi s šolo slavnega profesorja Wagnerja. Propagator njegovih idej v Pragi je bil Jan Kotera, kateri je borbo izvojeval ne samo idejno, temveč tudi s praktičnimi deli. Naziranje, da se je

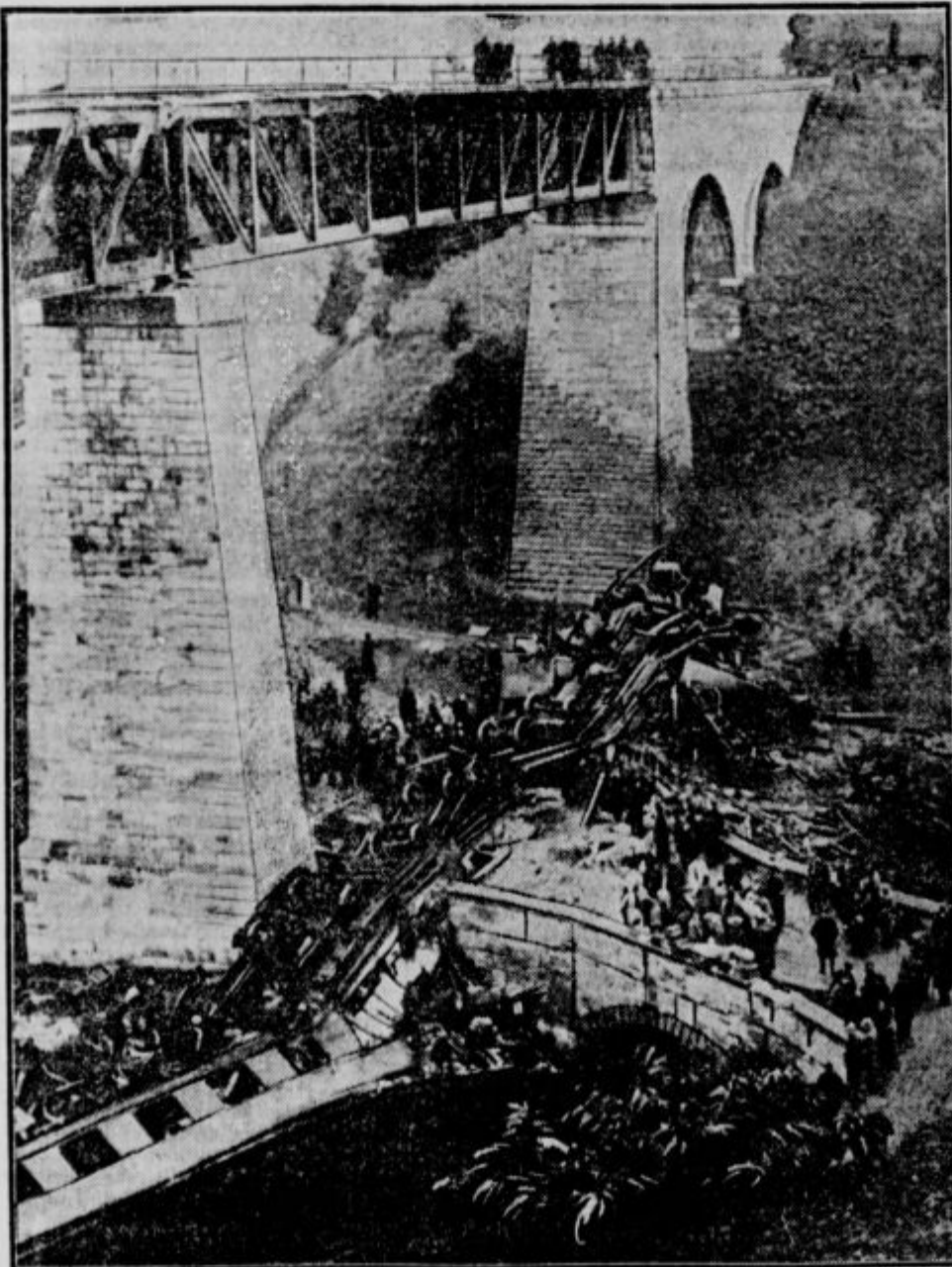
ustvaril v arhitekturi povsem nekaj novega, vsaj v formalnem smislu, se je ustvarilo tik pred vojno v praškem kubizmu. To pa zato, ker se je baš ta kubizem izpopolnil v formalnem nastrojenju in iskanju kot povsem prirodna reakcija na izživel ekleticizem. Po vojni v dobi nacionalnih idej so poskušali ustvariti nacionalni stil. Toda, kakor kubizem, tako se je tudi ta nacionalistični stil uporabljal samo v zunanje zidne forme, v bitne probleme graditeljstva ni prodrli. Čez par let neplodnega dela je bil i ta poskus obojen na smrt kot predvojni kubizem. Šele s ponovnim kontraktom raznih delov kulturnega sveta, Francije, Nemčije in Amerike so počele razne grupe čeških arhitektov delati na tem, da se približajo čimbolj temu vseljudskemu nastrojenju in da v okviru internacionalne arhitekture (ker vsaka stavbna metoda je v svoji dobi mednarodna) udarijo pečat stvariteljski sposobnosti češke rase. Ni, da bi se šele danes spominjali principov sodobnega konstruktivističnega stavbarstva, ker ti so danes že širši publiki dobro znani. Toda konstatirati moramo, da je v Češkoslovaški borba okrog stavbnih problemov že davno končana in da je ona že realizirana in realizira venomer v svojih novih stavbah. Sem in tam se pojavljajo še kakšni poskusi, toda to so ponavadi le dokumenti izživele ekletične metode v stavbarstvu.

Smelo lahko trdimo, da je trud mlade češke generacije ustvaril dela na tem polju, s katerimi se lahko postavijo na vidno mesto k drugim narodom. Že eksistira v okviru mednarodne arhitekture ožji pojem, pojem, češke gradbene šole.

Miha Maleš.

Helgoland se ruši

Otok Helgoland, ki predstavlja nepremagljivo skalnato trdnjavo, ki obvladuje Severno morje, se počasi ruši zaradi neprestanih napadov valov. Preteklo soboto se je na severnem obrežju otoka porušilo več sto kubičnih metrov skale, ki so jo razjedli morski valovi. Prebivalstvo je v strahu, da ne bi se porušil ves otok in so zaprosili vlado, naj se takoj loti javnih del, da se otok zavaruje pred razrušitvijo silo morja.

Bomasti atentat na ekspresni vlak Budimpešta—Dunaj. Pogled na viadukt, na katerem je vsled eksplozije bombe iztiril vlak. Lokomotiva in šest vagonov je padlo 40 metrov globoko.

MISIJONAR V LETALU

Prvi duhovnik-pilot

Pretekli teden se je vrnil z dvokrilnim letalom po osemmesečni ekspediciji v Južno-zahodni Afriki v Monakovo p. Pavel Schulte.

P. Schulte, prvi katoliški duhovnik, ki sam vodi letalo, je pripovedoval o svoji preteklosti in posebno o svoji ekspediciji v Afriko sledeče: Pretresljiv doživljaj je bil povod, da sem stavil motor v službo vere. Moj najboljši prijatelj Oton Fuhrman, s katerim sem bil kot gardni infanterist v vojni, dokler nisem zadnje leto vojne postal pilot, je umrl kot misijonar v deželi Ovambo v Južnovzhodni Afriki za malarijo in pljučnico. Mogli bi ga rešiti, če bi bilo na razpolago letalo, s katerim bi ga prenesli v najbližjo pomožno bolnišnico, ki je bila oddaljena samo 80 kilometrov. Tako pa je moral po peldnevnem napornem prevozu umreti. Noč in dan nisem imel miru in končno sem z velikimi težavami leta 1927 dosegel, da se je v Kölnu ustanovila družba »Mivac«, ki si je nadela nalogo preskrbovati katoliške misijone z modernimi prometnimi sredstvi, z letali, avtomobili in motornimi čolni, misijonarje in misijonske brate pa izučiti za pilote. Spočetka, je pripomnil p. Schulte, so me proglasili za neumnega, kmalu pa so me zopet spoznali za zdravega in danes se lahko ponasa z velikimi uspehi to prekorsno podjetje, čigar pokrovitelj je kölnski nadškof kardinal Schulte, častni predsednik knez Löwenstein, prvi predsednik pa bivši nemški državni kancler dr. Cuno. Mnogo misijonov, posebno v bivših nemških kolonijah, je dobilo osebne in tovarne avtomobile, motorne čolne in motorna kolesa. Meni samemu pa so dali nalogo, da sem se spomladi leta 1930 peljal v Južno-zahodno Afriko, da tam na zelo težavnih ozemljih uredim misijonski promet. Treba je bilo

urediti stalno zvezo iz Windhoekla proti severu dežele. Uspeh je bil, na kratko povedan, tale: Vožnja z volmi po prejšnji navadi — 7 tednov, z avtomobilom — 7 dni, z letalom — 7 ur.

Ze iz tega se jasno vidi velika prednost modernega prometa. V severozahodno deželo Ovambo se je uredil reden avtomobilski promet in se je tako ustvarila možnost uvažati živež na to ozemlje, kjer je že dve leti divjala strašna lakota, ker ves ta čas ni prav nič deževalo. Tudi ob reki Okavango, na severu celotnega ozemlja, se je uredil trajni avtomobilski promet, po reki vozijo trije motorni čolni. Kot tretje prometno sredstvo pride v poštev letalo, čigar uporabo sem ponovno preizkusil na poizvedovalnih poletih. Sedaj se že lahko vozijo po zraku misijonarji, zdravniki in tudi bolniki, da morejo pravočasno dospeti v bolnišnico, kjer jim nudijo zadostno pomoč.

Tretji del ekspedicije je veljal znanstvenim namenom. Pot me je peljala od končne postaje zapadne železnice Grootfontein do Livingstone v angleški Rodeziji. To popotovanje se prej še nikomur ni posrečilo, bilo je pa tudi združeno z ogromnimi zaprekami in težavami. V celem smo prevozili 8000 km z avtomobilom. Medtem pa že mesece vozijo »Mivac«-avtomobili v ozemlje, kjer divja lakota, in prinašajo ubogim domačinom pomoč in veselje.

P. Schulte je na svoji ekspediciji tudi filma in ta film predvajajo prav te dni v Berlinu z velikim uspehom. V Nemčiji se »Mivac« zelo razširja in je doslej preskrbel misijonarjem že 20 avtomobilov, 5 motornih čolnov in mnogo motornih koles.

Cikloni divjajo naprej

V Mehiki, oziroma na polotoku Jukatanu in v ostali srednji Ameriki divjajo hudi cikloni. Kakor znano, je tak ciklon pred enim tednom popolnoma razrušil glavno mesto britanskega dela Hondurasa, Belize, v katerem sta ostali nepoškodovani samo dve hiši. Število mrtvih se ceni na 1200. Ker se razširjajo po mestu kužne bolezni, so veliko trupel sežgali, 800 so jih pa zakopali v skupen grob, oziroma jamo. Zdaj pa je izbruhnil v mestu še ogrožen požar, ki se je začel v skladišču za alkohol. Ker ognjegasne službe v porušnem mestu ni več, zato se ogenj širi na vse strani in ugonablja še to, kar je ostalo. Vrh tega so cikloni začeli zopet divjati. V Tegucigalpi, mestu honduraške republike, se je 15. t. m., ravno na dan, ko je prebivalstvo praznovalo spomin na vstajo, ki je dala Hondurasu svobodo, dvignil silen orkan, ki je tako vzbavil morje, da se je v luki potopilo več malih ladij. Utonilo je nad 100 oseb. Ciklon je divjal tudi v Tacubayi v Mehiki in je bil še silnejši nego oni v Belizeju, vendar pa manjka o njem še podrobnih poročil.

Gandijev prihod na Angleško. V svojem navadnem skromnem oblačilu je stopil voditelj gibanja za samostojnost Indije Mahatma Gandhi na angleška tla. V dežju je šel z ladje skozi ulice Folkestonea na kolodvor, odkoder ga je vlak odpeljal v London. Svojo priljago je nosil sam.

Desetletni atlet

Ves Berlin hodi zadnje čase gledat čudovite produkcije atleta Hermana Lichterfelda, ki je šele deset let star. Hermann pretrga najmočnejše verige, s katero se zvežejo arestanti, upogne najdebelejše železne palice in dviga najtežje uteži. Najbolj senzacionalen pa je prizor, ko se desetletni dečko vleže na hrbet, na prsa pa mu stopi konj, na kojega hrbitu izvaja jezdca telovadbo. Hermann Lichterfeld že nekaj mesecev na ta način prehranja svoje revne starše, brate in sestre in nastopa po najrazličnejših varjetjih berlinskega vele mesta. Njegov oče je svoj čas tudi nastopal kot atlet. Desetletni deček tehta nad 55 kg, njegove prsi so široke 97 centimetrov in pol, mišice na rokah so mu močnejše nego kateregakoli pristanskega delavca. Mnogi ne verjamejo, da je šele 10 let star, vendar je to popolnoma ugotovljeno. Vrh tega so ga tudi preiskali strokovnjaki, med njimi slavnj seksolog dr. Magnus Hirschfeld. Ugotovili so, da pohaja izredna moč dečka od abnormalnih izločin nekih žlez, ki imajo notranjo sekrecijo. Tudi ime ima ta bolezen, namreč »dystrophia adipo-genitalis«. Zanimivo je, da je to abnormalno funkcioniranje notranjih organov pri dečku nastopilo šele po tretjem letu starosti, ko je bil prestal nevarno pljučnico. Dotlej je bil slaboten in suh; odslej pa je začel nenavadno rasti in se razvijati, zlasti kar se tiče mišičevja. Začuda pa Hermann malo je, in sicer nič mesnega, ampak samo sadje in sočivje. Zanimivo je tudi, da je fizično tako močni dečko duševno izredno nežen, občutljiv in krotek. Že obliče razodeva tenkočutnega človeka. Nikoli nikogar ne izziva ali napade niti se ne prepira. Ne more gledati sirovih prizorov in je ves iz sebe od razburjenja in sočutja, če vidi, da kdo muči živali. Takoj ima v očeh solze. Če ga kdo napade, se umakne, ko bi svojega nasprotnika mogel z enim udarcem nezvestnega podreti na tla. Res čuden dečko.

Gospod župnik je povabil vaške otroke k sebi. Dal jim je izborne jagode s smetano. »Poglejte,« pravi župnik, »ali ni to mnogo boljše, kakor pa če splezate na moj vrt in si sami vzamete jagode?«

»Jaaa! Gospod župnik!« je zadonelo iz vseh otroških grl.

»In zakaj je to boljše?«

»Ker bi na vrtu ne dobili nič smetane.«

